

HET GEZEGEND KERSTFEEST

EEN VERHAAL DOOR

C.F. SCHÖTTELNDREIER.

• NIJKERK - G.F. CALLENBACH.

HET GEZEGEND KERSTFEEST

EEN VERHAAL

DOOR

C. F. SCHÖTTELNDREIËR

Geïllustreerd door W. HOOGENBOS

NEGENDE DRUK

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

I.

WAARIN DE LEZER KENNIS MAAKT MET TWEE JONGE MEISJES.

In December is het meestal koud. Wij verwachten in die maand niet veel anders dan sneeuw en vorst, en zijn al heel blij, als een heldere, zonnige dag de besneeuwde velden beschijnt en de vinnige koude tempert.

Gelukkig, wie dan een huis heeft, waar het haard- of kachelvuur vroolijk brandt, en kleeren om zich tegen de gure buitenlucht te dekken.

Gelukkig, wie dat alles heeft — en daarvoor ook dankbaar is. Aan het laatste ontbreekt het maar veel te veel. Er zijn nog wel dankbare menschen op de wereld. Maar er zijn ook zeer veel ondankbare menschen, die nooit genoeg hebben; die altijd meenen, dat hun onrecht aangedaan wordt, omdat zij minder ontvangen dan een ander. De ondankbare vergeet, dat alles, wat hij heeft, *welddad* is van den Heere, en dat hij op niets recht of aanspraak heeft.

Een ondankbaar mensch heeft weinig aantrekkelijks. Hij doet mij denken aan een ijzigen noordenwind, dien men zoo gauw mogelijk ontvlucht.

En de dankbare?

Dien vergelijk ik het liefst bij de aangename voorjaarswarmte, die den zwellenden bloemknop doet openbarsten en u het liefelijkste in kleur en geur te aanschouwen geeft.

Maar mijn doel was eigenlijk, u bekend te maken met twee meisjes, tusschen de tien en twaalf jaar oud. Ze zijn zusjes, en houden ook heel veel van elkander. Eigenlijk zijn ze maar het liefst bij elkaar.

Of *sij* dankbaar zijn?

Daarvan zult ge u zelf in den loop van dit verhaal kunnen overtuigen.

Het schoolwerk voor dien dag is geëindigd. De beide meisjes hebben een uurtje vrij en gebruiken dit, om eens recht vertrouwelijk met elkander te keuvelen.

„Ik ben blij dat het gauw Kerstfeest is. Jij ook, Do?”

„Zeker, zeker,” antwoordde deze. „O hoe heerlijk, Emma! Weet je nog van verleden jaar? Wat hebben we toen veel gekregen.”

„Ik denk dat vader en moeder ons weer zullen verrassen. Ik hoop het tenminste. Laat eens zien hoeveel dagen duurt het nog? Vandaag is het de negende; dus nog zestien dagen.”

„Dat is precies twee weken en twee dagen. O, die vliegen om.”

’t Scheen dat Emma er eenigszins anders over dacht. Zij was minder geduldig dan hare zuster. Dus kon zij niet te best wachten. Die zestien dagen waren haar een lange, lange tijd.

„Weet je, wat we doen moesten?” vervolgde Dora, „we moesten eens bedenken, of we anderen ook een blij Kerstfeest konden bezorgen.”

„Maar wat kunnen we doen? We zijn nog niet groot. Hoe zullen we anderen blij maken!”

„Ja, dat weet ik zelf nog niet! 't Is maar zoo'n gedachte, die bij me opkomt. Ik had er verleden jaar al geen plezier van, dat we zooveel kregen, en andere kinderen zoo weinig of misschien wel niets. Daar heb je nu bijvoorbeeld Hein van den lantaarnopsteker. Zijne ouders zijn arm. Zij kunnen hem niet veel geven. Ik geloof niet dat hij een blij Kerstfeest tegengaat.”

„Neen, dat denk ik ook niet. Wat is hij altijd zuinig in de kleeren. En zijn kleine zusjes zijn ook zoo dun gekleed.”

„Gisteren zag ik hem voorbijgaan midden in een felle sneeuwbuï. Och, och, wat zag hij er vermoeid uit.”

„Maar wat zullen we voor hem en zijne zusjes koopen?”

„Wel, kleeren; dikke, warme kleeren.”

„Die zullen wel duur wezen; en hoe komen we aan het geld?”

„Onze spaarpot moet er aan gelooven, Emma. Als vader en moeder het goed vinden, moet er dezen keer maar eens goed wat uit.”

II.

WIE HEIN WAS.

Hein was op het geheele dorp bekend. Er zijn van die jongens, die den meesten tijd op straat doorbrengen, en in de buurt of in het dorp, waar zij wonen, een

vervaardheid verwerven, die juist niet van de beste soort is. Zoo ook onze Hein.

Ieder dorpeling kende hem; de kleine kinderen vreesden hem. Maar vooral de katten en honden; wanneer deze namelijk niet al te groot waren. Want voor een flinken boerendog of fermes slagershond ging Hein stilletjes uit den weg. Hij hield veel van sarren en plagen. Meestal was hij onvriendelijk en norsch. Naar school ging hij niet, omdat hij boodschappen naar de stad moest doen. Alle dagen ging hij den breeden grindweg van het dorp naar de stad en terug. Dan had hij soms heel wat te dragen. Op sommige dorpen is de gelegenheid, om een en ander uit de naastbijgelegen stad te bekomen, niet bijzonder groot, en de genegenheid, om als vrachtwagen dienst te doen, ook niet overvloedig. Dan is men al blij, als er iemand is, die een of andere boodschap voor een kleine belooning wil bezorgen.

Zoo was 't ook op het dorp waar Hein woonde; daar zijn ouders behoeftig waren, moest hij helpen verdienen.

Heel graag deed hij het niet, vooral niet in den winter; dan kwam hij wel eens doornat of half bevroren thuis. En daar de ouderlijke haard niet al te ruim van brandstof was voorzien, duurde het vaak geruimen tijd, eer hij behoorlijk droog en van zijn verkleumdheid bekomen was.

Zijn vader was lantaarnopsteker en voor dat werk was hij goed. Maar een ambacht had hij niet geleerd. Treurig genoeg. Want met het verzorgen der dorpslantaarns verdiende hij bij lange na niet genoeg, om zijn vrij groot huisgezin te onderhouden.

Zoo gebeurde het, vooral des winters, dat Heins vader weken lang geen ander inkomen had, dan de luttele toelage uit de dorpskas en de kleine fooien, die Hein voor zijne boodschappen ontving.

Armoede maakt wel eens wrevelig, vooral dáár, waar de vreeze Gods niet woont. En van de vreeze Gods was in het huisgezin van den lantaarnopsteker niets te zien.

Ze wisten uit den almanak dat het weldra Kerstfeest zou zijn. Maar wat het Kerstfeest is en geeft en hopen doet, daarvan wisten zij niets.

Het Kerstfeest was voor hen, in zeker opzicht, zelfs onaangenaam; want dan had Hein geen boodschappen te doen, en waarvan moesten zij dan leven?

III.

HOE VADER EN MOEDER HET VERZOEK OPNAMEN.

Dora behoorde tot die meisjes, die niet gauw iets opgeven. Wat zij zich voornam te doen, deed zij ook, als 't haar mogelijk was, en zoo goed als zij kon. Zij bezat *volharding*, een uitnemende gave, waardoor men voor zichzelf en voor anderen veel 'goeds kan uitwerken.

Ik ken meisjes en ook jongens, die menigmaal een goed voornemen hebben, en — niet uitvoeren. Zij beginnen vaak met lust en ijver aan hun werk; maar verflauwen al spoedig en eindigen, met op den bepaalden tijd niet klaar te zijn. Zij wenschen ook wel

eens goed te doen aan anderen; maar laten het dan ook bij wenschen, en doen — niets.

Zoo was Dora niet.

Van het oogenblik, dat de goede gedachte, om ook anderen een blij Kerstfeest te bezorgen, bij haar was opgekomen, was zij in hare ledige oogenblikken vervuld met overleggingen, hoe die begeerte het best te vervullen. Dat zij haar spaarpot er niet te lief voor had, weten mijne lezers reeds. Maar — en hier kwam een groot m-a-a-r — wat zouden vader en moeder van het plan zeggen? Zou het hunne goedkeuring wegdragen?

Deze vraag kon Dora noch Emma beantwoorden. Zij hoopten dat er spoedig gelegenheid zou zijn, om het vader en moeder te vragen.

„Dora, jij moet het vragen,” had Emma gezegd.

En Dora had het aangenomen, maar wist nog niet hoe zij het op de geschiktste wijze zou aanleggen.

Al heel spoedig kwam er echter gelegenheid.

Een paar dagen later zaten de ouders van de beide meisjes aan de theetafel. Gij weet dat de huiskamer een gezellige kamer was. Dit kwam vooral 's avonds uit, als de lamp haar zacht en toch helder licht, en de dampende thee een alleraangenaamsten geur verspreidde. De zingende theeketel deed aan den prettigen indruk geen afbreuk. En de haard met zijn helder vuurtje, scheen wel te willen zeggen: nu is 't een mooie tijd, om eens genoeglijk saâm te praten.

Het uurtje van theedrinken was dan ook het praat-uurtje van het huisgezin. Dan hield vader op met zijne bezigheden en zette zich bij zijne vrouw en kinderen aan tafel. Dan werd er gesproken over het

nieuws van dien dag, en ook over veel, dat voor Dora en Emma aangenaam was. Zij hielden dan ook veel van het theeuurtje.

Ditmaal was het samenzijn al zeer gezellig. De beide meisjes hadden op school groote vorderingen gemaakt en daarvan dien dag flinke proeven gegeven. Zoo kwam het dat het geheele gezin bijzonder opgeruimd en tevreden was, en de gezellige huiskamer zich nog gezelliger voordeed.

Vader zelf maakte het, zonder opzet, voor Dora gemakkelijk.

Hij was dien dag naar de stad geweest en had den ondeugenden Hein gezien, terwijl deze, morrend en grommend, over den besneeuwden weg liep, als gewoonlijk gelijk een pakezel beladen.

„Die Hein is er toch ongelukkig aan toe,” zeide hij tot zijn vrouw. „Er komt niets goeds van hem terecht. Zoo'n jongen moest naar school.”

„Dat geloof ik ook,” was het antwoord. „Hij doet niets dan pakjes dragen. Dat geeft wel een kleine verdienste, maar voor hem is 't een groot ongeluk. Zijn beste leerjaren gaan voorbij zonder dat hij iets degelijks leert.”

„'t Spijt me van den jongen. Hij ziet er niet dom uit.”

Nu ging Dora bij vader staan en zeide zacht:

„Wij hadden juist eens over Hein willen spreken.”

„En wat was dat dan, mijn kind?”

„Als Emma en ik op het Kerstfeest Hein eens wat gaven . . . ?”

„Hein van den lantaarnopsteker! Hoe kom je op die gedachte?”

„Wij krijgen op 't Kerstfeest zooveel van u, en menigeen krijgt misschien niets. Wij hebben een blij

Kerstfeest en Hein zeker niet. O, vader, hij is zoo arm."

„Arm is hij en ondeugend er bij. Ook geloof ik niet, dat hij het Kerstfeest blijde viert. Ik vind het heel goed dat je anderen blij wilt maken. Maar hoe komt het dat je juist Hein uitkiest? Er zijn meer armen op het dorp."

Nu vertelde Dora, dat zij hem voor eenige dagen had gezien, nat en koud, bijna ongekleed, en welk gesprek zij daarop met Emma had gehad.

Vader en moeder hoorden met oplettendheid toe en gaven hunne toestemming.

De meisjes klaptten in de handen van blijdschap.

„Maar," zeide vader, „nu dienen we nog te overleggen wat er gekocht zal worden. Ik ben al voornemens geweest dat huisgezin te bezoeken. Zoo gauw mijn bezigheden het toelaten ga ik er heen. En dan zullen we verder afspreken."

IV.

WAARIN BEWEZEN WORDT, DAT EEN BEZOEK BIJ ARME MENSCHEN WEL EENS ZEER NOODIG EN NUTTIG IS.

Zoodra hij de gelegenheid vond ging de vader onzer beide vriendinnetjes naar den lantaarnopsteker. Deze stond over dit onverwachte bezoek niet weinig verbaasd. Hij was juist in gesprek met zijne vrouw over de schade, die het Kerstfeest in hunne kleine inkomsten zou veroorzaken, toen de deur openging en zijn onverwachte bezoeker binnentrad.

.... en zijn onverwachte bezoeker binnentrad. blz. 10

Het is niet ieder gegeven met arme menschen goed om te gaan. Sommigen hebben daarvoor veel geschiktheid of veel *tact*, zooals we met een vreemd woord wel zeggen. Toch is het zeker, dat hij, die de meeste liefde heeft, ook daartoe de meeste geschiktheid bezit. Zonder liefde in het hart heeft een bezoek bij armen niets aantrekkelijks voor den bezoeker; en ook niet dat verkwikkende en opbeurende voor den arme, waaraan deze vaak zooveel behoefte heeft.

De beste bezoekers van armen zijn zij, in wier hart de liefde van Christus is uitgestort. Want zij hebben den Heiland hartelijk lief en verstaan wat het beteekent, dat Jezus de armen in Zijne plaats heeft nagelaten.

Onze vriendelijke bezoeker had er goed slag van om het vertrouwen te winnen. En zoo was hij weldra in druk gesprek, en hoorde hij uit den mond van den lantaarnopsteker en diens vrouw veel, dat hem tot droefheid en medelijden stemde.

Uit alles bleek dat deze menschen de behoeften voor dit leven veel hooger stelden dan de redding hunner ziel. Hoe zullen we aan voedsel en kleederen komen? Vanwaar krijgen we brandstof, om de koude van den barren winter eenigszins te verzachten? — dat waren de onderwerpen, waarover dag en nacht werd gepeinsd, en die ook bij meerdere armen het dagelijksche onderwerp van gesprek en overdenking uitmaken.

Onder het spreken was het uitgekomen, waarom de gezichten zoo betrokken stonden.

„O, mijnheer,” had de lantaarnopsteker gezegd, „u weet niet, hoe ik tegen het Kerstfeest opzie. Zulke feestdagen zijn voor ons, arme menschen, donkere

dagen. Wij moeten aan 't eten blijven, mijnheer, en hoe zullen we dat, als we niet verdienen. Ik heb u verteld van Hein. 't Is meestal niet veel wat hij verdient. Maar 't is toch altijd nog iets. En op zulke feestdagen verdient hij niets."

Onze vriendelijke bezoeker trachtte nu zoo duidelijk mogelijk uit te leggen, hoe verkeerd zij deden, met het heerlijke Kerstfeest „donkere dagen" te noemen. Hij vraagde hun, of zij dan niet wisten, waaraan dat feest herinnert, en wat het belooft. En toen daarop bleek, dat zij er zelfs niet zooveel van wisten als menig leerling van de Zondagsschool, verhaalde hij hun van Jezus, die gekomen is, om te zoeken en zalig te maken, dat verloren was.

Dat was een kleine Kerstpredikatie, nog eer het Kerstfeest daar was. Een predikatie in een armelijke woning, bij een klein lampje, voor een zeer klein gehoor: de lantaarnopsteker en diens vrouw.

Ik vergis mij.

Er was nog een toehoorder, half verborgen door de donkere schaduwen, die een groot deel van het vertrek omhulden. De derde toehoorder was Hein, die nog nooit zoo mooi had hooren vertellen, en van dat oogenblik af zich voornam, de kinderen van dien goeden heer nooit meer met sneeuwballen te gooien.

V.

EEN AANGENAME VERRASSING.

Onze kleine vriendinnetjes waren zeer verlangend te weten, wat vader voor Hein zou koopen. Den dag na het bezoek bij den lantaarnopsteker, op het gewone theeuurtje, zaten de huisgenooten weder bij elkander.

Vader vertelde van zijn bezoek en van de groote armoede en de jammerlijke onkunde van dat huisgezin. Hij overlegde met zijne vrouw, op welke wijze dat gezin het best te helpen was. Beiden kwamen overeen zich hun lot aan te trekken.

En nu willen mijne lezers zeker ook gaarne vernemen, wat er voor en aan het arme huisgezin van den lantaarnopsteker gedaan werd.

Ik zal 't u vertellen.

Ga maar eens met mij mede op den avond vóór het Kerstfeest.

Het is donker en koud. Maar boven ons aan den hemel tintelen de sterren, en 't is, alsof zij den wandelaar in het donker toeroepen: „Houd moed!

Dáár, in de woning van den lantaarnopsteker, schijnt iets bijzonders te gebeuren. Hoort maar: blijde stemmen klinken ons tegen. Wij openen spoedig de deur. Nu kunt ge 't zelf zien.

De lantaarnopsteker en zijne vrouw pakken met vroolijke gezichten een mand leeg, die zooveen bezorgd is. Het zijn de Kerstgeschenken van Dora en Emma en van hunne ouders. Het kleinste kind, op

den arm der moeder — want in de wieg was het niet te houden — kraait van plezier. De zusjes van Hein dansen om de tafel. En Hein? . . . Zijn knorrig gezicht is vrij wat opgehelderd. Met groote oogen ziet hij het eene stuk na het andere uit de mand te voorschijn komen, en twijfelt haast, of hij waakt of droomt.

Op de tafel liggen al eenige warme kleedingstukken, brood, boter en een stuk vleesch, dat ook al uit de mand is gekomen. En wat ge niet ziet, omdat het kleine lampje niet alles verlicht, wat in het vertrek is: een ferme zak kostelijke aardappelen. Nevens den haard ligt hout en turf.

Dát was een avond zooals de lantaarnopsteker en zijn gezin nog nooit hadden beleefd.

En toen zij den volgenden morgen ontwaakten, moesten zij bekennen, dat het Kerstfeest blijder begon, dan zij ooit hadden durven denken.

En bij de uitwendige zegeningen bleef het niet. De ijskorst van ontevredenheid en morrend ongenoegen, die de harten omsloot, begon te smelten. De baldadige Hein wilde ook naar de Zondagsschool. Het mooie vertellen van dien goeden heer had den lust opgewekt, om er meer van te hooren. De lantaarnopsteker en zijne vrouw gingen nu ook ter kerk. Zij kregen een Bijbel in huis, en met den Bijbel den zegen van God.

Dit was het eerste blijde Kerstfeest, dat zij vierden. En al had deze blijdschap alleen haar grond in uitwendige weldaden, die zij ontvingen, toch werd nu de kiem gelegd, het zaad gestrooid, waaruit hoogere blijdschap kon ontspruiten.

Ik hoop, dat het ook eenmaal Kerstfeest *in hun hart* geworden is.

Dora en Emma mochten den Heere wel danken, evenals de lantaarnopsteker en diens gezin. Want is 't een groot voorrecht zegeningen van God te mogen ontvangen — niet minder heerlijk is het, door den Heere gebruikt te worden, als een gering middel in Zijne hand, om anderen te verblijden en tot Jezus te leiden.
